

LA/Petri Jääskinen/TJ

13.10.1983

Till arbetspensionsanstalterna

SLOPANDE AV FÖRSKOTTSJUSTERINGEN

Regeringen har till riksdagen avlåtit en proposition med förslag till lag angående upphävande av 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare och vissa därtill anslutna lagar.

I propositionen föreslås, att APL:s stadganden om indexjustering av pensionerna ändras så, att förskottsjusteringen i juli slopas. Fördenskull borde även erforderliga ändringar göras i lagen om sjömanspensioner, lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om skada ådragen i militärtjänst samt lagen om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån.

Avsikten är att ändringarna skall försättas i kraft vid början av år 1984.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGA

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag angående upphävande av 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare och vissa därtill anslutna lagar.

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående upphävande av 9 § 2 mom. lagen om pension för
arbetstagare och vissa därtill anslutna lagar

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att de stadganden i lagen om pension för arbetstagare vilka gäller indexjustering av pensionerna skulle ändras sålunda, att justeringen i juli skulle slopas. På grund härav borde erforderliga ändringar göras också i lagen om sjömanspensioner, lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om skada, ådragen i

militärtjänst samt lagen om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån.

Propositionen ansluter sig till propositionen angående statsförslaget för år 1984.

Avsikten är att bringa ändringarna i kraft vid ingången av år 1984.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuvarande läge och föreslagna ändringar

I 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas om bindande av pensionsskyddet vid landets lönenivå. Enligt gällande stadganden fastställer social- och hälsovårdsministeriet för detta ändamål för ettvarit kalenderår ett löneindextal med iakttagande av medeltalet för de i löne- och prisnivån inträffade allmänna förändringarna. På det sätt ändring av löneindextalet förutsätter justeras, då pension beviljas eller då samordning av pensioner förtäras ånyo, den pensionsgrundande lönen och därefter pensionens belopp kalenderårsvis i enlighet med av ministeriet utfärdade anvisningar. Från början av juli månad varje år utbetalas dessutom i enlighet med vad ministeriet bestämmer i de utgående pensionerna såsom förskott två femtedelar av den förhöjning, som enligt uppskattning föranleds av ändring i löneindextalet för följande år.

Löneindextalet fastställs för ettvarit kalenderår så, att medeltalet för löne- och prisnivån under föregående års tredje kvartal används som grund.

Syftet med pensionernas indexjustering är att åt pensionstagaren säkra en rimlig höjning av pensionernas köpkraft i den händelse att en realltillväxt sker i den arbetande befolkningens arbetsinkomst, samt att garantera att den utveckling av inkomsten som i allmänhet har gällt före pensioneringen fortgår också under pensionstiden.

Den bristande följdriktighet och snedvridning som allmänt hör samman med indexbindning gäller emellertid också pensionernas indexjustering. Indexjusteringar sker i allmänhet oftare än justeringen av den arbetande befolkningens förvärvsnivå och i jämförelse med tidpunkterna för löneförhöjningar gäller, att pensionernas förhöjningar betalas i förskott. På grund av att förhöjningen från början av juli utbetalas i förskott förstärks denna inverkan. Om justeringen av pensionens belopp skulle ske en gång per år skulle detta förbättra, förutom pensionssystemens finansieringsmöjligheter, också förutsättningarna för att samordna synpunkter som gäller olika pensionssystem samt inkomstfördelningspolitiska synpunkter.

Med stöd av ovanstående föreslås att det i 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare ingående stadgandet om utbetalning av förhöjning i förskott från början av juli upphävs, varvid pensionens belopp skulle justeras kalenderårsvis på det sätt som förutsätts av förändringar i löneindextalet.

På basen av ändringen i det löneindextal som åsyftas i 9 § lagen om pension för arbetstagare justeras, vid sidan av de pensioner som bestäms på basen av arbets- och tjänsteförhållande samt företagaverksamhet också bland annat pensioner enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48), trafikförsäkringslagen (279/59) och lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/48). Regeringens proposition gäller alla de pensioner och ersättningar på vilka stadgandet i lagens 9 § 2 mom. angående utbetalning av förhöjning i förskott tillämpas. På grund härav borde också 18 § lagen om sjömanspensioner (72/56), 60 § lagen om olycksfallsförsäkring, 43 a § lagen om skada, ådragen i militärtjänst samt 1 § lagen om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån (875/71) justeras.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Uppskattningen av de ekonomiska verkningarna av den ändring som föreslås grundar sig på uppgifter om utvecklingen av löner och priser under åren 1983 och 1984, vilka har erhållits från finansministeriet. Även små förändringar i lönernas och prisernas utveckling kan emellertid starkt förändra värdena.

Man har beräknat att konsumentpriserna stiger med 8 procent från år 1983 till år 1984, och förvärvsnivåns årliga realltillväxt är enligt uppskattning 0 procent. På denna grund skulle

1.

Lag

angående upphävande av 9 § 2 mom. lagen om pension för arbetstagare.

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Härmed upphävs 9 § 2 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 juli 1976 (659/76).

2 §

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

arbetspensionsutgifterna år 1984 sjunka med uppskattningsvis cirka 157 miljoner mark på den privata sektorn och med cirka 122 miljoner mark på den offentliga sektorn, om man skulle avstå från att utbetala förhöjning av pensioner i förskott.

På samma gång utträder regeringen möjligheterna att ändra arbetspensionslagarnas stadganden om pensionsåldern till att bli individuellt flexibla på basen av pensionsålders kommitténs betänkande och de utlåtanden som avgetts med anledning av detta.

Staten deltar i de kostnader som föranleds av lagarna om pension för företagare samt av lagen om sjömanspensioner. Till denna del skulle den föreslagna ändringen minska statens utgifter med uppskattningsvis cirka 35 miljoner mark. I fråga om ersättningarna enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst samt lagen om olycksfallsförsäkring och trafikförsäkringslagen skulle statens utgifter minska med uppskattningsvis cirka 20 miljoner mark. Utgifterna för frontveteraners förtidspension skulle minska med cirka 4 miljoner mark.

Sammanlagt skulle den föreslagna ändringen innebära en inbesparing på cirka 160 miljoner mark brutto för staten och ca 36 milj. mk inom kommunsektorn. Däremot skulle staten förlora cirka 30 miljoner mark i skatteintäkter och förlusten av skatteintäkter inom kommunsektorn skulle vara av samma storlek.

3. Ikraftträdande

Ändringarna föreslås träda i kraft vid ingången av år 1984.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

2.

Lag

angående ändring av 18 § lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras 18 § lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1976 (1108/76), som följer:

18 §
Pensionsskyddet bindes vid landets lönenivå. I den lön, som utgör grunden för pensionen, samt i pensionen och begravningsunderstödet görs

indexjustering på sätt i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

3.

Lag

angående ändring av 60 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 60 § 2 och 3 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring, sådana de lyder i lag av den 10 juli 1981 (526/81), som följer:

60 §

I olycksfallspension, fortlöpande menersättning och familjepension görs indexjustering med iakttagande i tillämpliga delar av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare stadgas. I justerade ersättningar utbetalas var gång dock minst det belopp som framgår av 16 § 6 mom. i gällande lag.

I skadestånd som utgår i ett för allt görs indexjustering i enlighet med tidpunkten för skadeståndets betalning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

4.

Lag

angående ändring av 1 § lagen om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § lagen den 17 december 1971 om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1976 (1106/76), som följer:

1 §
I de med stöd av olika lagar om trafikförsäkring samt enligt de i dessa lagar fastställda grunderna utgående fortlöpande ersättningar, vilka erlaggs till följd av personskada, görs index-

justering med iakttagande på motsvarande sätt av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

4

5.

Lag

angående ändring av 43 a § lagen om skada, ådragen i militärtjänst.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 43 a § lagen den 28 maj 1948 om skada, ådragen i militärtjänst, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1976 (1107/76), som följer:

43 a §

I de enligt denna lag utgående ersättningsbeloppen görs indexjustering med iakttagande på motsvarande sätt av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

Helsingfors den 7 oktober 1983

Republikens President

Minister

2.

Lag

angående ändring av 18 § lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut ändras 18 § lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1976 (1108/76), som följer:

Gällande lag

18 §

Pensionsskyddet bindes vid landets lönenivå. I den lön, som utgör grunden för pensionen, samt i pensionen och begravningsunderstödet görs indexjustering och i de två sistnämnda även förskottsförhöjning på sätt i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Förslag

18 §

Pensionsskyddet bindes vid landets lönenivå. I den lön, som utgör grunden för pensionen, samt i pensionen och begravningsunderstödet görs indexjustering på sätt i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

3.

Lag

angående ändring av 60 § lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut ändras 60 § 2 och 3 mom. lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring, sådana de lyder i lag av den 10 juli 1981 (526/81), som följer:

Gällande lag

60 §

I olycksfallspension, fortlöpande menersättning och familjepension görs indexjustering och förskottsförhöjning med iakttagande i tillämpliga delar av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare stadgas. I justerade ersättningar utbetalas var gång dock minst det belopp som framgår av 16 § 6 mom. i gällande lag.

I skadestånd som utgår i ett för allt görs indexjustering och förskottsförhöjning i enlighet med tidpunkten för skadeståndets betalning.

Förslag

60 §

I olycksfallspension, fortlöpande menersättning och familjepension görs indexjustering med iakttagande i tillämpliga delar av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare stadgas. I justerade ersättningar utbetalas var gång dock minst det belopp som framgår av 16 § 6 mom. i gällande lag.

I skadestånd som utgår i ett för allt görs indexjustering i enlighet med tidpunkten för skadeståndets betalning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

4.

Lag

angående ändring av 1 § lagen om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån

I enlighet med riksdagens beslut ändras 1 § lagen den 17 december 1971 om bindande av vissa trafikskadeersättningar vid lönenivån, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1976 (1106/76), som följer:

Gällande lag

1 §

I de med stöd av olika lagar om trafikförsäkring samt enligt de i dessa lagar fastställda grunderna utgående fortlöpande ersättningar, vilka erlägges till följd av personskada, göres indexjustering och förskottsförhöjning med iakttagande på motsvarande sätt av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Förslag

1 §

I de med stöd av olika lagar om trafikförsäkring samt enligt de i dessa lagar fastställda grunderna utgående fortlöpande ersättningar, vilka erläggs till följd av personskada, görs indexjustering med iakttagande på motsvarande sätt av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.

5.

Lag

angående ändring av 43 a § lagen om skada, ådragen i militärtjänst.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 43 a § lagen den 28 maj 1948 om skada, ådragen i militärtjänst, sådant detta lagrum lyder i lag av den 29 december 1976 (1107/76), som följer:

Gällande lag

43 a §

I de enligt denna lag utgående ersättningsbeloppen göres indexjustering och förskottsförhöjning med iakttagande på motsvarande sätt av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Förslag

43 a §

I de enligt denna lag utgående ersättningsbeloppen görs indexjustering med iakttagande på motsvarande sätt av vad i 9 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) stadgas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1984.